

"شیوهنامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
(ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس‌از آن-بازنگری در سال ۱۳۹۹)

"باسمه تعالی"

مقدمه

به منظور تعیین ضوابط اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه این شیوهنامه را با توجه به «آیین‌نامه یکپارچه دوره‌های تحصیلی کاردانی/کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی» مصوب جلسه شماره ۸۸۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و تصویب کرد. بازنگری این شیوهنامه در ۲۸ ماده و ۵۴ تبصره در نهمین جلسه شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۰۶ به تصویب رسید و برای دانشجویان دکتری تخصصی (Ph.D.) ورودی سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس‌از آن (در مواردی صرفاً برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و پس‌از آن)، لازم‌الاجرا خواهد بود. گروه‌های آموزشی نمی‌توانند مصوبه‌ها یا شیوهنامه‌های داخلی مغایر با این شیوهنامه تصویب یا اجرا کنند.

"شیونامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن-بازنگری در سال ۱۳۹۹)

الف: ضوابط کلی دوره

ماده ۱. تحصیل در دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) تمام وقت است و پذیرفته شدگان موظف هستند که طبق برنامه‌های آموزشی و پژوهشی ارائه شده از طرف گروه آموزشی، در دانشگاه حضور فعال و تمام وقت داشته باشند. همچنین تحصیل هم‌زمان دانشجویان در سایر دوره‌های تحصیلی و مؤسسات آموزشی و پژوهشی ممنوع می‌باشد.
تبصره. دانشجویانی که با مؤسسات دولتی یا غیردولتی رابطه استخدامی (رسمی یا پیمانی) دارند، باید برای طول دوره تحصیل، از محل خدمت خود موافقت‌نامه رسمی به دانشگاه ارائه دهند. در غیر این صورت، دانشگاه مجاز به محروم کردن دانشجویان از ادامه تحصیل خواهد بود.

ماده ۲. دانشجویانی که از سوی سازمان سنجش به صورت نیمه‌متمرکز گزینش و معرفی شده‌اند، لازم است در هنگام ثبت نام گواهی حدنصاب آزمون‌های زبان انگلیسی را ارائه دهند. حداقل نمره قابل قبول در آزمون MSRT (۵۰)، MHLE (۵۰)، TOEFL (۶۰)، IBT.TOEFL (۶۰)، IELTS (۵/۵)، TOLIMO (۶۰)، آزمون زبان عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز و سایر دانشگاه‌های جامع (۵۰) می‌باشد.

تبصره. به دانشجویانی که در زمان ثبت نام، گواهی زبان را ارائه ندهند تا پایان نیمسال اول جهت کسب نمره حد نصاب زبان فرصت داده خواهد شد. در غیر این صورت، دانشجوی موظف است جهت شرکت در آزمون زبان عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز در دوره‌های آمادگی مرکز زبان دانشگاه شرکت کند.

ماده ۳. گروه‌های مجری می‌توانند به دو شیوه آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور دانشجویان بپذیرند. گروه‌ها می‌توانند در صورت اخذ مجوز لازم از شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به ازای هر ۵ دانشجوی دکتری آموزشی-پژوهشی، یک دانشجوی دکتری به شیوه پژوهش محور جذب کنند.

ماده ۴. مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی در شیوه‌های آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور، حداقل شش و حداکثر هشت نیمسال تحصیلی است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجویان در شیوه‌های آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد حداکثر دو نیمسال دیگر به سنوات دانشجویان اضافه کند. تمدید نیمسال نهم با درخواست دانشجویان و تأیید استاد راهنما، مدیر گروه، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود. تمدید نیمسال دهم با درخواست دانشجویان و تأیید استاد راهنما، شورای گروه، شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت طرح در کمیسیون موارد خاص دانشگاه، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال می‌شود. برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان، تمدید نیمسال نهم رایگان و تمدید نیمسال دهم منوط به پرداخت هزینه طبق تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۲. مطابق با ماده ۱۴ آیین‌نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهش و فناوری، اعضای شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه با ترکیب زیر شکل می‌گیرد:

"شیوهنامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹

- ۱) رئیس دانشکده (رئیس شورا)
- ۲) معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده (نایب رئیس)
- ۳) معاون پژوهشی و ارتباط با جامعه دانشکده
- ۴) نمایندگان گروه‌های آموزشی که مجری دوره‌های تخصصی هستند. نماینده گروه باید دانشیار بوده و حداقل یک دانشجوی دکتری تخصصی را به‌عنوان راهنمای اول فارغ‌التحصیل نموده باشد. در گروه‌های آموزشی که دارای عضو هیئت علمی با شرایط مذکور نیستند، مدیر گروه به‌عنوان نماینده گروه شرکت خواهد کرد.
- ۵) یک عضو هیئت علمی با درجه ترجیحاً استادی (حداقل دانشیار) با تأیید و حکم رئیس مؤسسه.

تبصره ۳. چنانچه دانشجو نتواند تا پایان نیمسال دهم دانش آموخته شود، لازم است پرونده دانشجو با درخواست کتبی او و تأیید استاد راهنما، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، حداکثر تا ۱۵ روز پس از پایان نیمسال دهم، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت تصمیم‌گیری و طرح در کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع داده شود. در صورت تأیید یک نیمسال دیگر، هزینه آن مطابق با تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه از دانشجو اخذ خواهد شد. اگر درخواست دانشجو به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نشود، دانشجو در پایان نیمسال دهم به علت اتمام سنوات تحصیلی اخراج خواهد شد.

ماده ۵. لازم است دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال اول در خصوص انتخاب استاد راهنمای خود از میان اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز اقدام کند. تعیین استاد راهنما با حداقل مرتبه استادیاری (اطلاعات تکمیلی ماده ۱۷) با درخواست دانشجو و موافقت عضو هیئت علمی و تأیید گروه صورت می‌گیرد.

ماده ۶. تغییر رشته و انتقال دانشجو در دوره دکتری تخصصی ممنوع است.
تبصره. در شرایط خاص، با ارائه دلایل توجیهی و موافقت استاد راهنما، شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، دانشجو می‌تواند در طول دوره تحصیل، فقط یک درس را به‌عنوان میهمان در یکی از دانشگاه‌های مورد تأیید مدیریت تحصیلات تکمیلی بگذراند.

ماده ۷. انصراف از تحصیل در دوره‌های دکتری تخصصی با درخواست دانشجو امکان‌پذیر است. دانشجو می‌تواند حداکثر تا یک ماه پس از درخواست انصراف از تحصیل نسبت به بازپس‌گیری آن اقدام کند.
تبصره. دانشجوی انصرافی موظف است مطابق قوانین و مقررات دانشگاه به تمامی تعهدات مربوطه عمل کند.

ماده ۸. در شرایط خاص، حذف نیمسال با درخواست دانشجو، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات و با تصویب شوراهای گروه، دانشکده و شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان‌پذیر است.
تبصره. دانشجویانی که در یکی از درس‌های نیمسال، بیش از سه شانزدهم غیبت غیرموجه داشته باشند، نمی‌توانند از این ماده استفاده کنند.

"شیوهنامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹

ماده ۹. دانشجو در هر دو شیوه آموزشی- پژوهشی و پژوهش محور می تواند حداکثر یک نیمسال از مرخصی تحصیلی با احتساب سنوات، استفاده کند. در این صورت دانشجو باید درخواست خود را پیش از آغاز نیمسال تحصیلی به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه کند و پیگیری لازم را تا تأیید نهایی انجام دهد.
تبصره. در صورتی که دانشجو حتی برای یک نیمسال تحصیلی انتخاب واحد نکند، از ادامه تحصیل محروم می شود.

ب: ضوابط مرحله آموزشی

ماده ۱۰. آموزش در دوره دکتری تخصصی مبتنی بر نظام واحدی انجام می شود. مجموع واحدهای دوره دکتری ۳۶ واحد است که در شیوه آموزشی- پژوهشی ۱۲ تا ۱۸ واحد آن، واحدهای درسی و ۱۸ تا ۲۴ واحد آن مربوط به رساله است. در شیوه پژوهش محور نیز ۶ واحد از مجموع واحدهای درسی مرتبط با موضوع رساله (با تشخیص استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی) و ۳۰ واحد آن نیز مربوط به رساله است.

تبصره ۱. هر نیمسال تحصیلی ۱۸ هفته شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان نیمسال می باشد.

تبصره ۲. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی موظف است حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره ۳. گروه‌های آموزشی موظف هستند که تعداد ۱۲ تا ۱۸ واحد درسی را حداکثر در دو نیمسال تحصیلی ارائه دهند و در نیمسال سوم آزمون جامع را برگزار نمایند.

تبصره ۴. در شیوه پژوهش محور، امکان اخذ واحدهای درسی در نیمسال دوم و سوم نیز وجود دارد و دانشجو باید قبل از ارائه پیشنهاد (پروپوزال)، واحدهای موظف آموزشی را گذرانده باشد.

توضیح: در نیمسال آخر مرحله آموزشی شرط اخذ حداقل واحد ضروری نیست.

تبصره ۵. حذف اضطراری یا تک‌درس در دوره‌های دکتری ممنوع است.

ماده ۱۱. چنانچه رشته/گرایش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد با رشته/گرایش در حال تحصیل در مقطع دکترا متفاوت باشد، حداکثر در طول دو نیمسال اول تحصیلی به تشخیص گروه آموزشی، دانشجو موظف به گذراندن حداکثر ۶ واحد جبرانی از درس‌های کارشناسی یا کارشناسی ارشد خواهد بود. نمره این درس‌ها در معدل دانشجو محاسبه نمی شود. چنانچه دانشجو از کلاس‌های جاری کارشناسی ارشد یا کارشناسی استفاده نکند و کلاس جداگانه‌ای برای درس‌های جبرانی تشکیل شود، ضروری است دانشجو هزینه این درس‌ها را طبق تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه در مورد دانشجویان شهریه‌پرداز، پرداخت نماید.

ماده ۱۲. واحدهای درسی با نظر شورای گروه و شورای آموزشی- پژوهشی دانشکده و بر اساس برنامه درسی مصوب هر رشته انتخاب خواهد شد.

ماده ۱۳. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول در درس‌های مرحله آموزشی ۱۶ از ۲۰ است.

"شیوهنامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹

تبصره ۱. در صورتی که میانگین نمره کل درس‌های مرحله آموزشی کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز خواهد بود جهت جبران معدل، حداکثر در یک نیمسال تحصیلی با نظر استاد راهنما و تأیید شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، درس یا درس‌هایی از دروس گذرانده شده دوره را برای ترمیم میانگین کل، اخذ کند و با موفقیت بگذراند، در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می‌شود. دانشجو ضروری است هزینه درس‌های انتخابی جهت ترمیم معدل را طبق تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه در مورد دانشجویان شهریه‌پرداز، پرداخت کند.

تبصره ۲. محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره قبولی وی انجام می‌شود؛ بنابراین نمره مردودی درسی که در نیمسال بعد با موفقیت گذرانده شود، در میانگین کل محاسبه نخواهد شد.

تبصره ۳. دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را بر اساس تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه پرداخت کند.

تبصره ۴. چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی در بیش از سه شانزدهم از کلاس‌های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، این غیبت غیرموجه تلقی شده و نمره آن درس صفر خواهد شد. در صورتی که حداکثر تا یک ماه پس از پایان امتحانات آن نیمسال، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، درس ثبت شده با نمره صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود. در این صورت رعایت حداقل شش واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می‌شود.

ماده ۱۴. شرایط الزامی برای عضو هیئت علمی که برای اولین بار تدریس در دوره دکتری تخصصی را از نیمسال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به عهده می‌گیرد، به شرح زیر است:

۱. حداقل استادیار باشد؛

۲. دارای پنج سال سابقه تدریس با مرتبه استادیاری در دانشگاه شهید چمران اهواز باشد و در این بازه زمانی حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره‌های کارشناسی ارشد یا دکتری عمومی را داشته باشد؛

تبصره ۱: برای اعضای هیئت علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، سابقه تدریس پیشین آن‌ها در دانشگاه‌های جامع کشور، نیز پذیرفته می‌شود، اما حداقل باید یک سال سابقه تدریس با مرتبه استادیاری در دوره‌های کارشناسی ارشد یا دکتری عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز را دارا باشند؛

۳. رعایت نظم و انضباط درسی و شئونات آموزشی (کسب حدنصاب لازم برای ارتقا به مرتبه دانشیاری از کاربرگ‌های ۲-۲ الف، ب و ج)؛

۴. دو دانشجوی کارشناسی ارشد را به‌عنوان استاد راهنمای اول فارغ‌التحصیل کرده باشد؛

۵. در زمینه تدریس درس موردتقاضا، حداقل سه مقاله با نمایه معتبر (ISI با ضریب تأثیر، Scopus JCR با ضریب تأثیر SJR)، به‌عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز در پنج سال اخیر منتشر کرده باشند. تعیین نوع نمایه این مقالات به تشخیص گروه آموزشی صورت می‌گیرد.

تبصره ۲: برای اعضای هیئت علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، ارائه مقاله به‌عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه مبدأ پذیرفتنی است.

"شیونامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
(ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹)

تبصره ۳. در موارد استثناء، در صورت ضرورت و نیاز مبرم گروه، چنانچه تخصص و رساله عضو هیئت علمی تازه استخدام شده به صورتی باشد که بنا بر تشخیص گروه آموزشی، آن عضو هیئت علمی برای تدریس یک درس دوره دکتری ذی صلاح باشد (در ارتباط با الزام بندهای ماده ۱۴؛ چاپ حداقل دو مقاله در زمینه تدریس درس مورد تقاضا از رساله (بند ۵) الزامی بوده ولی برای احراز بندهای ۲ و ۴ الزامی وجود ندارد)، از سال دوم آغاز به کار امکان تدریس ایشان در آن درس پس از کسب مجوز از جانب دفتر برنامه ریزی و ارزیابی آموزشی دانشگاه، برای یک نیمسال تحصیلی وجود دارد. در هر یک از نیمسال‌های آتی تا حصول شرایط عمومی ماده ۱۴، تدریس آن عضو هیئت علمی در آن درس، در صورت رضایت گروه آموزشی از شیوه تدریس و کسب امتیازات لازم از ارزیابی دانشجویان آن درس با تأیید دفتر برنامه ریزی و ارزشیابی آموزشی دانشگاه قابل تمدید خواهد بود.

ماده ۱۵. گروه‌های آموزشی باید برای دانشجویان هر ورودی دو بار تاریخ آزمون جامع تعیین کنند و همه دانشجویان پس از پایان دوره آموزشی (به تأیید معاون آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده) و قبولی در آزمون‌های معتبر زبان انگلیسی، موظف به شرکت در اولین آزمون جامع خواهند بود. شرکت نکردن دانشجو در آزمون جامع تعیین شده از سوی گروه، به هر دلیل - به جز مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات و نداشتن نمره بسندگی زبان - به منزله مردودی است؛ بنابراین، اگر دانشجو در اولین آزمون جامع برگزار شده، شرکت نکند و یا نمره قبولی به دست نیورد، تنها یکبار دیگر (در نیمسال بعدی) می‌تواند در آزمون جامع شرکت کند. عدم موفقیت دانشجو در بار دوم منجر به محرومیت از تحصیل او خواهد شد. معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده باید پس از برگزاری هر آزمون جامع، نتیجه را در سامانه مدیریت اطلاعات پژوهشی دانشگاه (RMS) ثبت کند. در صورت عدم کسب حدنصاب لازم در بار دوم، در شرایط خاص با درخواست دانشجو، پرونده وی جهت تصمیم‌گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در آزمون جامع، به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود.

قبولی در آزمون جامع شرط لازم برای صدور مجوز دفاع از طرح پیشنهادی رساله است و این آزمون طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

۱) فهرست دانشجویان ملزم به شرکت در آزمون جامع توسط مدیر گروه جهت تعیین تاریخ، ساعت و محل برگزاری آزمون‌های کتبی و شفاهی در شورای گروه آموزشی ارائه و همچنین سه نفر از مدرسان دوره (استاد راهنما و دو نفر دیگر) که حداقل یکی از آنها باید دارای حداقل مرتبه دانشیاری باشد، به‌عنوان آزمون‌گیرندگان مرحله کتبی تعیین می‌شوند.

تبصره ۱. پس از تصویب موضوع در شورای گروه، ضروری است که مدیر گروه جزئیات مصوبه گروه آموزشی در خصوص آزمون جامع را به اطلاع دانشجویان ذی‌نفع برساند.

تبصره ۲. سؤالات کتبی باید از سه تا چهار درس از دروسی که دانشجو آن‌ها را گذرانده، با تشخیص گروه آموزشی و متناسب با ارزش آن درس‌ها طرح شوند. درخواست برگزاری آزمون کتبی جامع از سوی گروه به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌گردد.

"شیونامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
(ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹)

- ۲) موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح می‌شود و در صورت تصویب، مدارک موردنیاز مطابق با بازبینه‌های (چک لیست) تحصیلات تکمیلی و با پیشنهاد یک نفر به عنوان ناظر، حداقل سه هفته قبل از آزمون کتبی به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می‌گردد.
- ۳) درخواست و مستندات آزمون جامع در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آزمون صادر می‌گردد.
- ۴) سؤالات آزمون کتبی توسط مدیر گروه از آزمون‌گیرندگان جمع‌آوری می‌شود و آزمون با مسئولیت اجرایی مدیر گروه برگزار می‌شود.
- ۵) آزمون شفاهی جامع با هماهنگی مدیر گروه و با حضور استاد/استادان راهنما، نماینده تحصیلات تکمیلی و همچنین دو یا سه نفر از مدرسان دوره (غیر از آزمون‌گیرندگان مرحله کتبی) برگزار خواهد شد. در صورتی که تعداد مدرسان برای آزمون شفاهی جامع کافی نباشد می‌توان از متخصصان رشته/گرایش که در برگزاری دوره شرکت داشته‌اند و یا آزمون‌گیرندگان مرحله کتبی برای آزمون شفاهی بهره گرفت.
- ۶) جهت قبولی در آزمون جامع، دانشجو می‌باید در مجموع درس‌های آزمون کتبی (با ضریب ۰/۶۵) و شفاهی (با ضریب ۰/۳۵) که حداکثر به فاصله دو هفته برگزار می‌شوند، حداقل نمره ۱۶ از ۲۰ را کسب نماید. دانشجویی که در آزمون کتبی نتواند حداقل نمره ۱۲ در هر ماده امتحانی و میانگین کل ۱۴ در مجموع مواد را به دست آورد، نمی‌تواند در آزمون شفاهی شرکت کند و این به منزله مردودی دانشجو در ارزیابی جامع تلقی می‌شود.
- تبصره ۳.** نماینده پیشنهادی تحصیلات تکمیلی دانشکده باید از میان اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار و بالاتر و حداقل پنج سال سابقه کار در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما انتخاب شود.
- تبصره ۴.** گروه‌های آموزشی باید حداقل دو ماه پیش از برگزاری آزمون جامع، عنوان درس‌های انتخابی برای آزمون را به دانشجویان اطلاع دهند.
- تبصره ۵.** اگر دانشجو نتواند تا پایان نیمسال ششم در آزمون جامع قبول شود، پرونده او از طریق معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، برای تصمیم‌گیری درباره محرومیت از ادامه تحصیل او به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال خواهد شد.

ج: ضوابط مرحله پژوهشی

ماده ۱۶. لازم است در شیوه پژوهش محور تا پایان نیمسال سوم و در شیوه آموزشی - پژوهشی تا پایان نیمسال چهارم طرح پیشنهادی رساله در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مصوب گردد.

ماده ۱۷. در شیوه آموزشی - پژوهشی، استاد راهنمای اول که برای نخستین بار مسئولیت راهنمایی رساله را عهده‌دار خواهد شد باید دارای تمام شرایط زیر باشد:

(الف) راهنمایی دانشجویان ورودی ۱۳۹۹-۱۳۹۸ و قبل از آن:

استاد راهنمای اول باید حداقل مرتبه استادیار و سه سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی داشته باشد و همچنین دو دانشجوی کارشناسی ارشد را به عنوان استاد راهنمای اول در دانشگاه شهید چمران اهواز فارغ‌التحصیل

"شیوهنامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹

کرده باشد. هر یک از استادان راهنما ضرورت دارد حداقل دو مقاله با نمایه معتبر (ISC با ضریب تأثیر، ISI با ضریب تأثیر JCR، Scopus با ضریب تأثیر SJR)، به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز (در زمینه رشته/گرایش) در سه سال اخیر منتشر کرده باشد و تا یک سال بعد از تصویب پیشنهاد، مشمول شرایط بازنگری نباشد.

ب) راهنمایی دانشجویان ورودی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و پس از آن:

۱) تخصص استاد راهنما منطبق با رشته/گرایش دانشجو باشد؛

۲) حداقل دارای مرتبه استادیاری باشد؛

۳) سه سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی داشته باشد؛

تبصره ۱: برای اعضای هیئت علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، سابقه تدریس پیشین آن‌ها در دانشگاه‌های جامع، نیز پذیرفته می‌شود، اما حداقل باید یک سال سابقه تدریس با مرتبه استادیاری در دوره‌های کارشناسی ارشد یا دکتری عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز داشته باشد.

۴) دو دانشجوی کارشناسی ارشد را به عنوان استاد راهنمای اول را در دانشگاه شهید چمران اهواز فارغ‌التحصیل کرده باشد؛

۵) هر یک از استادان راهنما ضرورت دارد حداقل سه مقاله با نمایه معتبر (ISC با ضریب تأثیر، ISI با ضریب تأثیر JCR، Scopus با ضریب تأثیر SJR)، به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز (در زمینه رشته/گرایش) در پنج سال اخیر منتشر کرده باشد. تعیین نوع نمایه این مقالات به تشخیص گروه آموزشی می‌باشد؛

تبصره ۲: برای اعضای هیئت علمی انتقالی به دانشگاه شهید چمران اهواز، ارائه مقاله به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه مبدأ پذیرفتنی است؛

۶) تا یک سال بعد از تصویب پیشنهاد، مشمول شرایط بازنگری نباشد؛

تبصره ۳: برای راهنمایی دانشجویان در شیوه پژوهش محور، علاوه بر شروط ذکر شده برای استادان راهنما (شروط بر مبنای ورودی دانشجو)، لازم است استاد راهنمای اول یک طرح خاتمه یافته و یک طرح در دست اجرا پژوهشی داشته باشد. این شرط برای راهنمایی دانشجویان بین‌المللی پژوهش محور موضوعیت ندارد.

تبصره ۴: استاد راهنما پس از حصول شرایط بالا، باید اولین رساله‌ای را که در دوره دکتری تخصصی راهنمایی می‌کند، به‌طور مشترک (با یکی از متخصصان رشته/گرایش ترجیحاً با مرتبه حداقل دانشیاری که دارای تجربه راهنمایی رساله دکتری است) به عهده گیرد.

تبصره ۵: در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما و با تأیید گروه و شورای آموزشی-پژوهشی دانشکده، برای رساله دانشجو استاد راهنمای دوم نیز تعیین می‌شود و دو استاد راهنما به صورت مشترک رساله را راهنمایی خواهند کرد.

تبصره ۶: در صورت نیاز، دانشجو می‌تواند با تأیید استاد راهنمای اول، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، نسبت به انتخاب استاد راهنمای دوم از سایر مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور و مراکز معتبر بین‌المللی اقدام کند. در شرایط خاص با رعایت ضوابط این شیوه‌نامه می‌توان استاد راهنمای دوم با مدرک دکتری تخصصی، بدون وابستگی به مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور و مراکز معتبر بین‌المللی باشد.

"شیوهنامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
(ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹)

تبصره ۷. در صورت نیاز به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان یک یا دو استاد مشاور با مدرک دکتری تخصصی برای هدایت دانشجو تعیین کرد. در شرایط خاص با رعایت ضوابط این شیوه‌نامه، می‌توان از متخصصان حرفه‌ای به‌عنوان استاد مشاور خارج از مؤسسه انتخاب کرد.

تبصره ۸. در صورتی که دو استاد مشاور برای رساله انتخاب شود، امتیاز و واحد آن به تساوی بین آن‌ها تقسیم می‌شود. در یک رساله، تعداد استادان راهنما و مشاور نباید از چهار نفر بیشتر باشد.

تبصره ۹. هیچ‌کدام از بستگان درجه یک دانشجو (پدر، مادر، خواهر، برادر، همسر و فرزند) نمی‌توانند راهنمایی، مشاوره و یا داور رساله او را به عهده گیرند.

ماده ۱۸. ارائه پیشنهاد و دفاع از آن طی مراحل اجرایی زیر انجام می‌گیرد:

- (۱) پیشنهاد با اعلام آمادگی دانشجو و تأیید استاد/استادان راهنما و مشاور به شورای گروه ارائه می‌شود؛
- (۲) پس از طرح پیشنهاد در جلسه گروه، تاریخ، ساعت و محل برگزاری دفاع از طرح پیشنهادی رساله تعیین می‌گردد. همچنین سه نفر متخصص مرتبط شامل دو نفر با حداقل مرتبه استادیار و سه سال سابقه کار آموزشی و پژوهشی در دانشگاه و یک نفر با حداقل مرتبه دانشیار به‌عنوان داور تعیین می‌شوند. مراتب به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می‌گردد. یک نفر از داوران می‌تواند از متخصصان خارج از دانشگاه با مدرک دکتری تخصصی باشد؛
- تبصره. گروه باید حداکثر تا دو هفته پس از دریافت پیشنهاد دانشجو تاریخ، ساعت و محل برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاد را تعیین کند.
- (۳) پیشنهاد همراه با مدارک موردنیاز مطابق با بازبینی‌های (چک لیست‌های) تحصیلات تکمیلی دانشگاه به معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده برای تعیین ناظر، ارسال می‌گردد. معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده نیز حداکثر تا یک هفته پس از دریافت پیشنهاد دانشجو و صورت جلسه گروه آموزشی درباره تعیین تاریخ جلسه دفاع از پیشنهاد، طرح پیشنهادی رساله را به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می‌نماید؛
- تبصره.** نماینده پیشنهادی تحصیلات تکمیلی دانشکده برای جلسه دفاع از پیشنهاد، باید از میان اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار و بالاتر و حداقل پنج سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی دیگری غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما باشد.
- (۴) درخواست و مستندات دفاع از طرح پیشنهادی رساله حداکثر تا یک هفته پس از دریافت آن، در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آن صادر می‌شود؛
- (۵) طرح پیشنهادی رساله برای داوران انتخاب‌شده ارسال می‌گردد، سپس جلسه دفاع دانشجو در حضور سه داور منتخب، استادان راهنما و مشاور و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود. مسئولیت اجرایی جلسه دفاع به‌عهده نماینده تحصیلات تکمیلی است؛
- (۶) در صورت تأیید حداقل دو نفر از هیئت داوران با کلیات طرح پیشنهادی رساله، اصلاحات موردنظر داوران صورت جلسه و به دانشجو و استاد راهنما ابلاغ می‌گردد؛
- (۷) در صورت اعمال اصلاحات پیشنهادی داوران، طرح پیشنهادی رساله از طریق گروه و حداکثر تا دو هفته پس از انجام اصلاحات، به معاونت آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می‌گردد؛

"شیونامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹

۸) حداکثر تا دو هفته پس از دریافت پیشنهاد از شورای گروه، باید طرح پیشنهادی رساله (بدون حضور دانشجو) در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده طرح و پس از تأیید، صورت جلسه شورا به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد. در صورت رعایت ضوابط و مقررات و تأیید آن به وسیله مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، طرح پیشنهادی رساله دانشجو رسمیت می‌یابد و قابل اجرا خواهد بود.

تبصره. در صورت اختلاف نظر بین شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در تصویب طرح پیشنهادی؛ اعم از انتخاب استادان راهنما/استادان مشاور، موضوع و ماهیت طرح پیشنهادی، موضوع در شورایی متشکل از معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، مدیر گروه مربوطه و مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه موضوع مطرح و تصمیم نهایی گرفته خواهد شد. تشکیل شورای مذکور منوط به درخواست تجدیدنظر از سوی گروه آموزشی مربوطه در قالب مصوبه شورای گروه می‌باشد.

ماده ۱۹. ضوابط تغییر در استادان راهنما یا مشاور پس از تصویب طرح پیشنهادی رساله به شرح زیر است:

تغییر استادان راهنما:

- ۱) در مورد استاد راهنمای اول، پیشنهاد از سوی مدیر گروه، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و یا معاونت آموزشی دانشگاه و در مورد استاد راهنمای دوم پیشنهاد از سوی استاد راهنمای اول با ذکر دلایل توجیهی در شورای گروه آموزشی مطرح و در صورت تصویب، مراتب به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌شود؛
- ۲) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده؛
- ۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه؛

تغییر استادان مشاور:

- ۱) پیشنهاد از سوی استاد راهنما با دلایل توجیهی به گروه آموزشی؛
  - ۲) طرح و تصویب موضوع در شورای گروه؛
  - ۳) طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده؛
  - ۴) اطلاع‌رسانی از طرف دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه.
- تبصره ۱. جهت طرح هر یک از پیشنهادهای یاد شده در شورای گروه نباید بیش از یک سال از تصویب طرح پیشنهادی رساله در تحصیلات تکمیلی دانشگاه گذشته باشد.
- تبصره ۲. چنانچه استاد راهنمای اول در هر یک از مراحل انجام رساله، بازنشسته شود باید نقش آن از استاد راهنمای اول به استاد راهنمای دوم تغییر یابد.

ماده ۲۰. دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین‌نامه مصوب وزارت، در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی به یکی از مؤسسه‌های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.

"شیوهنامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹

ماده ۲۱. دفاع از رساله به درخواست دانشجو و تأیید استاد/ استادان راهنما مبنی بر تکمیل مراحل پژوهشی و نگارشی رساله و ارائه مستندات زیر پس از گذشت حداقل ۶ ماه از تصویب طرح پیشنهادی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود:

- ۱) ارائه گواهی پذیرش یا چاپ یک مقاله مستخرج از رساله در شیوه آموزشی- پژوهشی و دو مقاله در شیوه پژوهش محور با درج نام مصوب دانشگاه شهید چمران اهواز:
فارسی: دانشگاه شهید چمران اهواز
انگلیسی: Shahid Chamran University of Ahvaz
فرانسه: Université Shahid Chamran d'Ahvaz
عربی: جمعة شهید نشمران أهواز

تبصره ۱. نمایه مقاله الزامی برای دفاع بر مبنای نمایه تعیین شده از جانب آن گروه آموزشی و نیمسال تحصیلی دانشجو در هنگام دفاع (مطابق با پیوست شماره یک شیوهنامه)، تعیین خواهد شد.

تبصره ۲. چنانچه مقاله دانشجو در مجله‌ای به چاپ برسد که هر یک از استادان راهنما و مشاور سردبیر آن باشند و یا مجله متعلق به گروه آموزشی باشد که دانشجو در آن مشغول به تحصیل است، آن مقاله برای دفاع از رساله پذیرفته نخواهد شد.
۲) ارائه رساله آماده‌شده؛

تبصره ۳. در رشته‌های غیر از مجموعه زبان‌های خارجی (انگلیسی، فرانسه و عربی) دانشجو می‌تواند با موافقت استادان راهنما، رساله خود را به زبان انگلیسی بنویسد. در مجموعه رشته‌های زبان‌های خارجی رساله باید به زبان رشته تحصیلی تهیه و ارائه گردد.

۳) تأیید کتبی استاد/ استادان راهنما مبنی بر کفایت دستاوردهای علمی و پژوهشی رساله مطابق با طرح پیشنهادی مصوب؛

۴) تأیید دستگاه اجرایی سفارش دهنده طرح در شیوه پژوهش محور.

ماده ۲۲. در صورت فراهم بودن شرایط یادشده، دفاع از رساله طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

- ۱) درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنما در سامانه مدیریت اطلاعات پژوهشی دانشگاه (RMS)؛
- ۲) طرح موضوع در شورای گروه آموزشی؛ (تأیید مستندات و تاریخ دفاع حداقل سه هفته بعد از طرح موضوع در شورای گروه) و پیشنهاد پنج عضو هیئت علمی دارای تخصص مرتبط با رساله به‌عنوان داور (سه عضو از داخل با حداقل مرتبه استادیاری و چهار سال سابقه کار آموزشی و پژوهشی و دو عضو خارج از دانشگاه شهید چمران اهواز با حداقل مرتبه دانشیاری). ترجیح بر آن است که داوران داخلی رساله از میان داوران پیشنهادی باشند.
- ۳) طرح موضوع در شورای آموزشی- پژوهشی دانشکده و انتخاب سه داور (دو داور داخلی و یک داور خارجی) از میان داوران پیشنهادی گروه؛

"شیونامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹

- ۴) در صورت تصویب موضوع در شورای آموزشی-پژوهشی دانشکده، مدارک موردنیاز (مطابق با بازینه‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه) و یک ناظر پیشنهادی، حداقل دو هفته قبل از تاریخ تعیین شده برای دفاع از رساله، جهت اخذ مجوز به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد.
- تبصره ۱. به منظور افزایش کیفیت جلسه دفاع و هماهنگی بیشتر بین اعضای تیم پژوهشی، پیشنهاد می‌شود که جلسه پیش دفاع در حضور استادان راهنما، مشاور و داوران داخلی برگزار شود.
- تبصره ۲. داوران پیشنهادی نباید هیچ گونه نسبت خانوادگی با اعضای دخیل در رساله داشته باشند.
- تبصره ۳. نماینده تحصیلات تکمیلی پیشنهادی دانشکده می‌بایست از میان اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار و بالاتر و حداقل پنج سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما باشد.
- ۵) درخواست و مستندات دفاع از رساله در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آن صادر می‌گردد.
- ۶) جلسه دفاع در حضور استاد/استادان راهنما و استاد/استادان مشاور، هر سه داور (دو داور داخلی و یک داور خارجی)، نماینده دستگاه سفارش دهنده طرح (در شیوه پژوهش محور) و با مدیریت نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده برگزار می‌شود. مسئولیت اجرایی برگزاری دفاع به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.
- تبصره ۴. در صورت غیبت استاد راهنمای اول یا داور/داوران، جلسه دفاع رسمیت نخواهد داشت. اگر استاد راهنمای اول به دلایلی چون حضور در فرصت مطالعاتی نتواند در جلسه دفاع حضور یابد، ضرورت دارد از روش های جایگزینی همچون استفاده از دور سخنی (ویدئو کنفرانس) به صورت مجازی در جلسه دفاع حضور یابد.
- تبصره ۵. در شرایط خاص و در صورتی که استاد راهنمای دوم و یا استاد مشاور نتوانند به شکل حضوری و یا از طریق دور سخنی (ویدئو کنفرانس) در جلسه دفاع حضور داشته باشند، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کتبی (بدون نیاز به تکمیل کاربرگ نمره دهی) به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام نمایند تا نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد.
- تبصره ۶. داوران می‌توانند از طریق دور سخنی (ویدئو کنفرانس) داوری خود را انجام دهند و در چنین مواردی نماینده تحصیلات تکمیلی به جای آن‌ها کاربرگ‌های مربوطه را امضاء خواهد کرد. در هر حال، اگر داور یا داوران نتوانند به شکل حضوری و یا از طریق دور سخنی در جلسه دفاع حضور داشته باشند، جلسه رسمیت نخواهد داشت.
- ماده ۲۳. نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزیابی آن بر اساس کیفیت علمی-پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع، نحوه نگارش و غیره بر اساس کاربرگ پیوست صورت می‌پذیرد و به صورت قبول با درجه عالی (۱۹ تا ۲۰)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹)، خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹) و همچنین غیر قابل قبول (کمتر از ۱۶) ارزیابی می‌شود.
- تبصره ۱. چنانچه رساله دانشجو غیر قابل قبول (کمتر از ۱۶) ارزیابی شود، با تأیید هیئت داوران فقط یک بار دیگر در سقف مدت مجاز تحصیل، به دانشجو اجازه داده می‌شود تا از رساله خود دفاع کند.
- تبصره ۲. ملاک تصمیم‌گیری در خصوص قبول و رد رساله و همچنین درجه آن، میانگین نمرات استاد/استادان راهنما و مشاور/مشاوران و داوران است که لازم است هر یک به‌طور مستقل نمره خود را به نماینده تحصیلات تکمیلی جهت

"شیوهنامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
(ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹)

جمع‌بندی تحویل دهند. استاد راهنما (یا میانگین نمره استادان راهنما) با ضریب ۳، نمره هر یک از داوران با ضریب ۳ و استاد مشاور (یا میانگین نمره استادان مشاور) با ضریب یک خواهد بود. نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه‌های دفاع نمره‌ای نخواهد داشت.

تبصره ۳. دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطاء می‌شود.

ماده ۲۴. تاریخ دانش‌آموختگی بر مبنای روز دفاع و کسب درجه قبولی از رساله تعیین می‌شود.

ماده ۲۵. نحوه نگارش و صحافی رساله مطابق با شیوهنامه مصوب دانشکده محل تحصیل دانشجویست.

ماده ۲۶. دانشجو پس از گذراندن موفقیت‌آمیز مراحل آموزشی و پژوهشی و قبولی رساله، دانش‌آموخته دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) شناخته می‌شود و باید حداکثر تا دو ماه پس از جلسه دفاع، اصلاحات موردنیاز را طبق نظر استاد راهنما انجام دهد.

تبصره. دانشجو باید حداکثر تا سه ماه پس از تاریخ دفاع، نسبت به انجام اصلاحات رساله، ثبت آن در سیستم اطلاعات پژوهشی دانشگاه و انجام مراحل تسویه حساب اقدام نماید. در صورت تأخیر، مسئولیت آن برعهده دانشجو بوده و مطابق مقررات جاری دانشگاه با ایشان رفتار خواهد شد...

ماده ۲۷. در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) محروم خواهد شد:

- ۱) میانگین کل نمرات مرحله آموزشی (با رعایت تبصره‌های ۱ و ۲ ماده ۱۳ این شیوهنامه) کمتر از ۱۶ شود؛
- ۲) صلاحیت علمی دانشجو پس از دو بار آزمون جامع احراز نشود؛
- ۳) دانشجو نتواند تا پایان نیمسال ششم در آزمون جامع قبول شود (با رعایت تبصره ۳ ماده ۱۵ این شیوهنامه)؛
- ۴) رساله دانشجو غیرقابل قبول (مردود) ارزیابی شود (با رعایت تبصره ۱ ماده ۲۳ این شیوهنامه)؛
- ۵) مدت تحصیل دانشجو بیش از حد مجاز به طول انجامد؛
- ۶) ترک تحصیل و عدم حضور دانشجو به تأیید گروه آموزشی، دانشکده و دانشگاه رسیده باشد.

تبصره. در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)، طبق ضوابط دانشگاه، تسویه حساب دانشجو (اعم از روزانه، شبانه و پردیس) و بازگرداندن مدارک ثبت‌نامی و تحویل گواهی کارنامه تحصیلی، منوط به پرداخت شهریه مصوب خواهد بود.

ماده ۲۸. تفسیر موارد مورد پرسش و اتخاذ تصمیم نهایی درباره مفاد این شیوهنامه به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود.

(پیوست شماره ۱: جزئیات نمایه مقاله/مقالات الزامی برای دفاع از رساله دکتری، در شیوه‌های آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور)

"شیوهنامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
 (ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹)

در ارتباط با نوع نمایه مقالات الزامی برای دفاع از رساله دکتری (مطابق با بند ۱ ماده ۲۱ این شیوهنامه)، هر یک از گروه‌های آموزشی مجری رشته/گرایش‌های مختلف نیاز است که بر مبنای ماهیت رشته/گرایش، میانگین پذیرش و چاپ مقالات، امکانات گروه آموزشی و سایر موارد، یک ردیف از جدول زیر را تعیین و به‌عنوان شرط لازم برای دفاع دانشجوی دکتری در آن رشته/گرایش در قالب صورت جلسه به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نمایند.

ردیف	نمایه مقاله
۱	یک مقاله JCR (Q1 یا Q2)
۲	یک مقاله JCR (Q1 یا Q2)*
۳	یک مقاله JCR (Q3 یا Q4)
۴	یک مقاله JCR (Q3 یا Q4)**
۵	یک مقاله ISC یا Scopus

* این ردیف می‌تواند با دو مقاله JCR (Q3 یا Q4) و یا یک مقاله JCR (Q3 یا Q4) و یک مقاله ISC جایگزین گردد.
 ** این ردیف می‌تواند با دو مقاله ISC یا Scopus جایگزین گردد.

توضیح: در همه‌جا منظور از مقاله JCR، «مقاله ISI با ضریب تأثیر JCR»، مقصود از مقاله ISC، «مقاله ISC با ضریب تأثیر» و منظور از مقاله Scopus، «مقاله Scopus با ضریب تأثیر SJR» می‌باشد.

تبصره ۱. در خصوص گروه‌های آموزشی که ثبت اختراع خارجی (پتنت) در کارهای پژوهشی آنها موضوعیت دارد، یک اختراع ثبت شده قابلیت جایگزینی با تمام ردیف‌های جدول فوق را دارد. اختراع‌های ثبت شده در کشورهای اروپایی، آمریکا و ژاپن مورد پذیرش می‌باشد.

تبصره ۲. هر یک از گروه‌های آموزشی باید یک ردیف را از جدول فوق به‌عنوان شرط دفاع در سنوات مجاز دانشجو تعیین نمایند.

تبصره ۳. چنانچه دانشجوی دکتری تخصصی تا پایان نیمسال دهم، نتواند با ارائه مقاله‌ای مطابق با ردیف تعیین شده از سوی گروه آموزشی برای آن رشته/گرایش از رساله خود دفاع نماید، در نیمسال یازدهم، بر مبنای ردیف پایین تر از ردیف تعیین شده از سوی گروه آموزشی («از ردیف ۱ و ۲ به ردیف ۳» و «از سایر ردیف‌ها به ردیف ۵»)، مجاز به دفاع از رساله خود خواهد بود. در این صورت، تیم ارزیابی کننده رساله موظف است در هنگام دفاع این نکته مهم را به‌عنوان یک شاخص منفی در نظر بگیرد و در ارزیابی رساله تأثیر دهد.

تبصره ۴. چنانچه با وجود تسهیلات ایجاد شده (ارائه مقالات در ردیف‌های پایین تر به شرح تبصره ۳) دانشجو نتواند در ترم یازدهم از رساله خود دفاع نماید، در صورت تأیید گروه آموزشی مبنی بر عدم کارایی استاد راهنما، ایشان از حق التدریس

"شیوهنامه اجرایی دوره‌های دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه شهید چمران اهواز"
(ویژه دانشجویان دکتری تخصصی ورودی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن- بازنگری در سال ۱۳۹۹)

پژوهشی مربوط به آن رساله و همچنین یک دوره پذیرش دانشجوی دکتری محروم خواهند شد. استادان راهنمایی که مقالات ارائه شده از جانب دانشجویان دکتری آن‌ها در هنگام دفاع بالاتر از میانگین اعضای هیئت‌علمی آن گروه آموزشی باشد، در افزایش ظرفیت پذیرش سال آتی استاد بنا به درخواست وی لحاظ خواهد شد.

تبصره ۵. در خصوص دانشجویانی که با مقالاتی بالاتر از ردیف مصوب گروه مربوطه موفق به دفاع شوند، در هنگام دفاع این نکته به‌عنوان یک شاخص مثبت در ارزیابی رساله در نظر گرفته شود.

تبصره ۶. در شیوه پژوهش محور، ارائه پذیرش یا چاپ دو مقاله از ردیف تعیین شده از سوی گروه آموزشی مجری رشته/گرایش (مربوط به ردیف‌های ۱، ۳ و ۵) به‌عنوان شرط دفاع در نظر گرفته می‌شود. چنانچه دانشجوی دکتری تخصصی در شیوه پژوهش محور تا پایان نیمسال دهم، نتواند با ارائه مقالات لازم از رساله خود دفاع نماید، در نیمسال یازدهم، با ارائه دو مقاله از ردیف پایین‌تر از ردیف تعیین شده از سوی گروه آموزشی («از ردیف ۱ به ردیف ۳» و «از ردیف ۳ به ردیف ۵»)، مجاز به دفاع از رساله خود خواهد بود.